

با اسمه تعالیٰ

ساعت شروع: ۸ صبح	رشته: ادبیات و علوم انسانی - علوم و معارف اسلامی	سوالات امتحان نهایی درس: ادبیات فارسی تخصصی
تاریخ امتحان: ۱۳۸۷ / ۲۳ / ۳		سال سوم آموزش متوسطه
اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی		دانشآموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در خرداد ماه سال ۱۳۸۷

ردیف	سوالات	نمره
	(الف) معنی و مفهوم شعر و نثر (۶ نفره) معنی و مفهوم عبارت ها و بیت های زیر را به نظر روان بنویسید. ۱- منجنيق ، ايشان را بياموخت. ۲- چه زمهير غربي . ۳- آن را به خانه اي صبيه منتقل كوديم. ۴- از ايام عتيق يادگار مانده . ۵- خدایت ثنا گفت و تمجيل كرد. ۶- گل مصحف صد برگ به سوگند گشوده است. ۷- پسران بازركان عيظت پدر بشنوند و منافع آن نيكو بشناخت. ۸- نه بدو ره ، نه شکيبائي از او صد هزاران خلق سودايی از او ۹- نيسك و بيد ، چون همی بيسايد مرد خنک آن کس که گوي نيكی ببره ۱۰- مانند پنه دانه که در پنه تعبیه است اجرام کوه هاست نهان در میان برف ۱۱- همیشه چشم نهاده بودی تا پادشاهی بر چادرکی خشم گرفتی و آن چادر را لذت زدی و فروگرفتی.	.۰/۲۵
	(ب) معنای هر یک از واژه های مشخص شده را بنویسید. (۲ نفره) ۱- جامه پشمین از براي <u>گد</u> کنند. ۲- هوجا که در آغوش صبا غنچه <u>وردي</u> است. ۳- به <u>بوی</u> آنکه درمانش تو واشی. ۴- کان چنان ماهی نهان شد <u>زير میخ</u> . ۵- ايشان اند که از <u>پهايم</u> اند. ۶- به <u>فراست</u> صادق دانست که حال چيست. ۷- لا ^ب هی رستم در اسفندیار کارگر نمی افتد. ۸- هر یک را به نوعی استعمالت نموده .	۰/۷۵
	(پ) خود آزمایی (۴ نمره) ۱- چرا به اعتقاد ناصرالدین شاه « طاق بسطام » درست است، نه « طاق بستان » ؟ ۲- جمله‌ی زیر را به فارسی امروز بازنویسی کنید. به برکت این افسون ، نه کسی مرا بتوانستی دید و نه در من بدگمانی صورت بستی . ۳- شاعر در بیت زیر ، درمان دردهندي روزگار را در چه دانسته است ؟ « یک چند روزگار ، جهان در دمند بود <u>ب</u> شد که یافت بوی سمن را دواي طيب » ۴- در بیت زیر یک تشبیه نهفته مشخص کنید. « اشک بیهوده مریز این همه از دیده ، کلیم <u>گود</u> غم را نتوان شست به طوفان از من » ۵- اگر داستان دیوار را داستانی نمادین به حساب بیاوریم ، هر یک از عناصر زیر نماد چیست ؟ الف: <u>بنای</u> ب: <u>همسایه</u>	.۰/۵
	۶- در عبارت : « تو نیز اگر توانی ، سر خوبش گیر و راه مجانبیت پیش. » بین کدام کلمات آرایه‌ی سجع وجود دارد ؟ ادامه‌ی سوالات در صفحه‌ی دوم	.۰/۵

پاسمه تعالی

ساعت شروع: ۸ صبح	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	رشته: ادبیات فارسی تخصصی علوم و معارف اسلامی
تاریخ امتحان: ۱۳۸۷ / ۲۳ / ۳		سال سوم، آموزش متوسطه
اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی		دانشآموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در خودداد ماه سال ۱۳۸۷

ردیف	سوالات	نمره
۷	- پیام کلی حکایت زیر چیست؟ بهلو را گفتند: «دیوانگان بصره را بشمار،» گفت: «از خیز شمار بیرون است. اگر گویید، عاقلان را بشمارم که محدودی چند بیش نیستند.»	۰/۵
۸	- بیت زیر به کدام واقعه اشاره دارد؟ «شبی بر نشست از فلک برگذشت به تمکین و جاه از ملک برگذشت»	۰/۲۵
۹	ت) درگ مطلب {۴ قمه) ۱- با توجه به ایيات زیر، به سوالات پاسخ دهید: «دانه پنهان کن، به کلی دام شو غنجه پنهان کن، گیاه بام شو هر که داد او حسن خود را در مزاد صد قصای بد سوی او رو نهاد»	۰/۵
۱۰	الف) منظور از «گیاه بام شدن» چیست؟ ب) مفهوم کلی بیت دوم چیست؟	۰/۵
۱۱	۲- در بیت: «درخت تو گربالو داشن بگیرد - جا زیر آوری چرخ نیلوفری را» منظور از واژه های زیر چیست؟ الف) درخت ب) چرخ نیلوفری	۰/۵
۱۲	۳- بیت: «اگر یک ذره را بر گیری از جای خال باید همه عالم سراپایی» به چه نکته ای اشاره دارد؟ ۴- در نوشته‌ی «می توانست نگاه این یکی را در چله‌ی کمان بنشاند و به سوی دشمن پرتاب کند.» منظور از عبارت «نشاندن نگاه در چله‌ی کمان و پرتاب آن» چیست؟	۰/۵
۱۳	۵- در کدام یک از ایيات زیر شاعر از اینکه چون ابر باشد، ناراحت و گریزان است? الف) مرد به بود و نبود جهان چه کار، که داد به باد فته، همه هست و نیستم، چون ابر ب) زمین سترون و در وی نشان رویش نیست	۰/۲۵
۱۴	۶- در بیت: «مگوی آن چه هرگز نگفته است کس مفهوم آن را بنویسید.	۰/۵
۱۵	۷- در عبارت شعری «و بیمان برادری ات / با جبل نور / چون آیه های جهاد / محکم»: الف) مخاطب شاعر کیست؟ ب) منظور از جبل نور چه کسی است؟	۰/۲۵
۱۶	۸- بیت: «گر بسی بینی عدد، گر اندگی هفت گانه‌ی منطق الطیر عطار اشاره می کند؟ ادامه سوالات در صفحه سوم»	۰/۲۵

با اسمه تعالی

ساعت شروع: ۸ صبح	رشه: ادبیات و علوم انسانی - علوم و معارف اسلامی	سوالات امتحان نهایی درس: ادبیات فارسی تخصصی
مدت امتحان: ۹۰ دقیقه		
تاریخ امتحان: ۱۳۸۷ / ۳ / ۲۳	سال سوم آموزش متوسطه	
اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی	دانشآموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در خرداد ماه سال ۱۳۸۷	

ردیف	سوالات	نمره
	ث) تاریخ ادبیات و داشت های ادبی (۳ نمره)	
۱- زاویه‌ی دید عبارت داستانی زیر چیست ؟		.۲۵
«چون بامداد شد ، خداوند دکان بیامد. پاسیان چون او را از دور بدید ، دعا و ثنا گفت و شکرها گزارد.»		
۲- دو آرایه‌ی موجود در بیت زیر را بنویسید.		.۵
باد خزان نکبت ایام ناگهان بر باغ و بوستان شما نیز بگذرد		
۳- ذکر نام و ادای احترام به پیامبر و بزرگان دین و ستودن ایشان است که معمولاً در خطبه ها و دبیاجه های کتاب های آید.		.۲۵
۴- نام پدیدآورندگان آثار زیر را بنویسید.		.۵
الف) تفسیر کشف الاسرار و غده الایران		
۵- نوع نثر آثار زیر را بنویسید.		
الف) تاریخ جهانگشای جوینی		
۶- کاربرده کدام آرایه‌ی ادبی ، باعث زیبایی بیت زیر شده است ؟		.۲۵
خروش آمد از باره‌ی هر دو مرد تو گفتی بدربد دشت نبرد		
۷- شرح زیر در باره‌ی کدام اثر می‌باشد ؟		.۵
یکی از آثار معروف شیخ محمود شبستری می باشد که در پاسخ به سوالات منظوم امیرسید حسین هروی در ۹۹۳ بیت سروده است .		
۸- تعریف : «یکی از شاخه های ارزشمند و مهم علوم ادبی معاصر است که ما را از تأثیر پذیری ادبیات ملت های مختلف جهان و نیز تأثیر پذیری شاعران و نویسنده‌گان یک ملت از هم آگاه می سازد.» درباره‌ی کدام گونه‌ی ادبیات است ؟		.۲۵
ج) شعر حافظی (۱ نمره)		
بیت های زیر را کامل کنید.		۱
۱- ار نگردد گرد دل از بیخ و اصلش بر کنم گردون اگر کند ، گردون گردن بشکنم		
۲- الهی ، آتش عشقم به جان زن		
۲۰ جمع نمره	«موفق باشید»	

باشمه تعالی

دانش‌آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در خوداده سال تحصیلی ۱۳۸۷	اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی	سال سوم آموزش متوسطه	رشته: ادبیات و علوم انسانی - علوم و معارف اسلامی
			تاریخ امتحان: ۳ / ۲۳ / ۱۳۸۷

ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
۶	<p>(الف) معنی و مفهوم شعر و نثر</p> <p>۱- به آنها ساختن وسیله‌ی پرتاپ (فالخن) (+۰/۲۵) را آموخت.</p> <p>۲- چه سرمهای سخت (+۰/۲۵) و غربی.</p> <p>۳- آن را به خانه‌ی دخترمان (+۰/۲۵) منتقل کردیم.</p> <p>۴- از اینام دیرینه (+۰/۲۵) به یادگار مانده.</p> <p>۵- خداوند تو را ستایش کرد (+۰/۲۵) و بزرگ شمرد (+۰/۲۵)</p> <p>۶- کتاب صدبرگ (قرآن) (+۰/۲۵) را برای قسم خوردن باز کرده است. (+۰/۲۵)</p> <p>۷- پسران بازگان پند پدر را شنیدند (+۰/۲۵) و منافع آن را خوب شناختند. (+۰/۲۵)</p> <p>۸- نه به او می‌توان رسید (+۰/۲۵) و نه می‌توان دوری از او را تحمل کرد. (+۰/۲۵) صدھا هزار نفر در آرزوی رسیدن به او هستند. (+۰/۲۵)</p> <p>۹- وقتی قرار است آدم‌های خوب و بد بمیرند (+۰/۲۵) خوشابه حال (+۰/۲۵) کسی که در نیکی کردن بونده باشد. (+۰/۲۵)</p> <p>۱۰- همانند دانه‌ی پنبه‌ای که (+۰/۲۵) در میان پنبه قرار گرفته است (+۰/۲۵) جسم کوه ها نیز (+۰/۲۵) در میان برف پنهان شده است. (+۰/۲۵)</p> <p>۱۱- همیشه مراقب بود (+۰/۲۵) تا پادشاهی زیردستی را مورد خشم قرار می‌داد (+۰/۲۵) و به آن زیردست آسیب می‌رساند (+۰/۲۵) و او را از کار بروکنار می‌کرد (یا او را بیچاره می‌کرد) (+۰/۲۵)</p> <p>«در تصحیح این قسمت، نظر همکاران گرامی صائب است.»</p>	
۷	<p>(ب) معنی لغت</p> <p>۱- گدایی (+۰/۲۵) ۲- گل سرخ (+۰/۲۵) ۳- آرزو (+۰/۲۵) ۴- ابر (+۰/۲۵)</p> <p>۵- چارپایان (+۰/۲۵) ۶- زیرکی (+۰/۲۵) ۷- اظهار نیاز، نقص، التماش (ذکر یک مورد کافی است) (+۰/۲۵) ۸- دل جویی (+۰/۲۵)</p>	
۸	<p>(پ) خودآزمایی</p> <p>۱- به دلیل وجود روستایی به همین نام (بسطام) در نزدیکی آن محل (یا هر پاسخی نظیر این) (+۰/۵)</p> <p>۲- به بركت این جادو (+۰/۲۵) نه کسی می‌توانست مرا بینند (+۰/۲۵) و نه می‌توانست به من شک کند. (+۰/۲۵)</p> <p>۳- به علت وجود بوی سمن (یا گل پنج برگ و سفید) یا به خاطر استشمام بوی خوش بهار (یا هر پاسخی نظیر این) (+۰/۵)</p> <p>۴- اشک (+۰/۲۵) به طوفان (+۰/۲۵) تشییه شده است.</p> <p>۵- (الف) نماد آدم‌هایی که همواره قلاش می‌کنند بین دیگران جدایی بیندازند (یا نماد کسانی که اختلاف و جدایی می‌اندازند) (+۰/۲۵)</p> <p>ب) نماد آدم‌هایی که با هم زندگی می‌کنند (یا نماد دوست و یا هم نوع) (+۰/۲۵)</p> <p>«ادامه در صفحه‌ی دوم»</p>	

باسمہ تعالیٰ

راهنمای تصحیح سوالات امتحان نهایی درس : ادبیات فارسی تخصصی - علوم و معارف اسلامی	رسته : ادبیات و علوم انسانی - علوم و معارف اسلامی
سال سوم آموزش متوسطه	تاریخ امتحان : ۱۳۸۷ / ۲۳ / ۳
دانشآموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در خردادماه سال تحصیلی ۱۳۸۷	اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی

ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
۶	۶- خوبیش (۰/۲۵) بیش (۰/۲۵) ۷- انتقاد از اینکه تعداد عاقلان کم تر از نادان ها است یا نکوهش کل جامعه و جلب توجه به ارزشمندی عقل (یا هر پاسخ درست نظیر این) (۰/۵) ۸- معراج پیامبر اسلام (ص) (۰/۲۵)	
۴	ت) درگ مطلب ۱- (الف) مورد توجه واقع نشدن (یا هر پاسخی نظیر این) (۰/۵) ب) اگر کسی خوبی هایش را در معرض فروش (یا نمایش) قرار دهد (۰/۲۵) صدها حادثه بدد به او رو می کند. (۰/۲۵) ۲- (الف) وجود، هستی، عمر (ذکر یک مورد کافی است) (۰/۲۵) ب) آسمان، روزگار (ذکر یک مورد کافی است) (۰/۲۵) ۳- نظام احسن عالم یا نظم حاکم بر پدیده های جهان (یا هر پاسخ درست نظیر این موارد) (۰/۵) ۴- نگاه مؤثر و نافذ داشتن (یا هر پاسخی نظیر این) (۰/۵) ۵- بیت (ب) (۰/۲۵) ۶- کنایه : باد در قفس کردن (۰/۲۵) ۷- (الف) حضرت ابوالفضل العباس (ع) (۰/۲۵) ۸- وادی پنجم یا وادی توحید (۰/۲۵)	
۳	ت) تاریخ ادبیات و دانش های ادبی ۱- زاویه‌ی دید سوم شخص یا دانای کل (۰/۲۵) ۲- تشییه، واج آرایی، مراعات نظیر (تناسب)، استعاره (ذکر دو مورد کافی است) (۰/۵) ۳- نعت (۰/۲۵) ۴- (الف) ابوالفضل و شید الدين مبیدی (۰/۲۵) ۵- (الف) مصنوع یا متكلف (۰/۲۵) ب) زکریا اخلاقی (۰/۲۵) ب) مُرسِل ، خراسانی ، بلعمی ، نثر دوره‌ی اول ، ساده (ذکر یک مورد کافی است) (۰/۲۵) ۶- اغراق (۰/۲۵) ۷- منظومه‌ی گلشن راز (۰/۵) ۸- ادبیات تطبیقی (۰/۲۵)	
۱	ج) شعر حفظی ۱- چرخ (۰/۲۵) ۲- شر زان شعله ام (۰/۲۵)	
۲۰	جمع نمره	

«همکار گواهی خسته نباشد»

سایت اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی وزارت آموزش و پرورش به آدرس : (<http://aee.medu.ir>) تنها سایت مرجع سوالات و رهنمای آن در کشور و همچنین پاسخگویی به سوالات دانش آموزان در خصوص امتحانات می باشد.